

LHV Pensionifond S

Majandusaasta aruanne 2019

LHV Pensionifond S**Majandusaasta aruanne****01.01.2019 – 31.12.2019**

Fondi nimi	LHV Pensionifond S
Fondi liik	Lepinguline fond
Fondijuht	Andres Viisemann Romet Enok Kristo Oidermaa (alates 02.05.2019)
Põhitegevusala	Kohustusliku pensionifondi varade investeerimine, EMTAK 65301
Juriidiline aadress	Tartu mnt. 2, Tallinn 10145
Telefon	(372) 6 800 400
Faks	(372) 6 800 402
Fondivalitseja	AS LHV Varahaldus
Fondivalitseja äriregistri number	10572453
Fondivalitseja juhatus	Joel Kukemelk Vahur Vallistu (alates 06.06.2019) Mihkel Oja (kuni 19.06.2019)
Audiitor	AS PricewaterhouseCoopers

Majandusaasta aruanne sisaldab fondi tegevusaruannet, raamatupidamise aruannet ja selle lisasid, investeringute aruandeid, tehingu- ja vahendustasude aruannet ning sõltumatu vandeaudiitori aruannet.

Sisukord

TEGEVUSARUANNE	4
Fondivalitseja juhatuse allkirjad LHV Pensionifond S 2019. a majandusaasta aruandele	6
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	7
Bilanss	7
Tulude ja kulude aruanne	8
Fondi puhasväärtuse muutumise aruanne	9
Rahavoogude aruanne	10
Raamatupidamise aruande lisad	11
Lisa 1 Üldine informatsioon	11
Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest	11
Lisa 3 Finantsriskide juhtimine	16
Lisa 4 Kapitali juhtimine	23
Lisa 5 Finantsvarade ja –kohustuste õiglane väärtus	23
Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne	24
Lisa 7 Viitlaekumised	24
Lisa 8 Seotud osapooled	24
Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused	25
TEHINGU- JA VAHENDUSTASUDE ARUANNE	26
FONDI INVESTEERINGUTE ARUANNE SEISUGA 31.12.2019	27
FONDI INVESTEERINGUTE ARUANNE SEISUGA 31.12.2018	30
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	33

TEGEVUSARUANNE

LHV Pensionifond S on kohustusliku kogumispensioni võimaldamiseks loodud lepinguline investeerimisfond. Fondi investeerimispoliitika põhiprintsiip on osakuomanike sissemaksete väärtuse pikaajaline stabiilne kasvatamine. Fondivalitseja rakendab fondi vara investeerimisel aktiivset investeerimisstrateegiat, otsustades fondi vara täpse jagunemise erinevate varaklasside ja investeerimisobjektide vahel igapäevase juhtimise käigus. Sõltuvalt turuolukorrast võib fondi vara jaotus erinevate varaklasside ja instrumentide vahel erineda oluliselt. Fondi depositeerimiseks avatud arvelduskontol oleva raha osakaalu fondi vara turuväärtusest hoitakse tavaliselt tasemel, mis on vajalik fondi tegevusega seotud jooksvate kulude katmiseks ning vajaliku likviidsuse tagamiseks. Fond ei investeeriks aktsiaturgudele. Oluline osa fondi varast investeeritakse võlakirjadesse, mille emitendiks on erasektori äriühingud.

2. jaanuaril 2018 muutusid fondi tingimused ja prospekt. Viimase muudatusega viidi dokumentatsioon vastavusse uue investeerimisfondide seadusega. Muutusid ka fondi arvelt kantavad tasud.

2. mail 2019. a jõustuvad prospekti muudatused, mis lubavad fondi vara edaspidi senisest suuremas ulatuses investeerida ühe emitendi emitentide võltspaberitesse (5% asemel 10%), ühte investeerimisfondi (10% asemel 20%) ning ühe krediitiasutuse hoiustesse (10% asemel 20%). Lisaks ei ole enam nõutud, et võltspaberid oleks vabalt võõrandatavad. Muudatused on prospekti tehtud peamiselt tulenevalt vastavate piirangute leevenemisest investeerimisfondide seaduses. Fondivalitseja ei loe ühtki muudatust eraldiseisvalt oluliseks, ent on hinnanud, et muudatuste hulka arvesse võttes võib nad koondarvestuses oluliseks lugeda.

2. septembril 2019. a jõustusid prospekti muudatused, mille järel on võimalik kuni 25%ga fondi varast võtta aktsia- või kinnisvarariski.

1. veebruarist 2018 on fondil kaks fondijuhti. Andres Viisemanni kõrval juhib fondi ka Romet Enok.

Võlakirjaturgude ülevaade

Fondide võlakirjaportfellides jätkasime tööd kohalike ettevõtete emissioonidest portfelli ülesse ehitamiseks. Erinevates fondides jõudisime kokkuleppele erinevate emitentidega investeringute suurendamiseks või uusemissiooniks. Uue suure investeringuna sai aasta lõpul allkirjad €20 mln allutatud võlakiri Leedu pangale Siauliu. Tegemist on pankade omavahendite regulatsioonidele vastava tüüpilise instrumendiga – kestvus kümme aastat ja emitendil on esimest korda õigus varasemaks lunastamiseks viie aasta möödumisel emissioonist. Pika tähtaja ja omavahendite hulka arvamise eest maksab pank võlakirjadelt LHV fondidele edaspidi intressi 6,15%. Siauliu on Leedu turul pika ajalooga, kuid kiirelt kasvav pank, emissioonist saadud raha kasutataksegi kasvu finantseerimiseks. LHV fondidel oli juba 2017. a detsembrist senior võlakirja investering nimetatud pank, mis enne allutatud võlakirja tehingut maksti enneaegselt tagasi. Siauliu aktsiad on noteeritud Vilniuse börsil ja panga suurim aktsionär on Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank.

Jätkuvalt tugeva makromajandusliku keskkonna taustal paranesid portfellis juba olevate emitentide finantstulemused. Samuti teeme jätkuvalt tööd, et Eesti ja Baltikumi emitentidest võlakirjaportfelli kasvatada. Siauliu panga tehing näitab, kuidas meie tegevusraadius on ulatumas ka Eestist väljapoole. Kõik see ainult suurendab investeringute valikut ja loob eeldused kõrgemaks tootluseks.

Rahvusvaheliste suuretegevõtete võlakirjaturg on meie meelest jätkuvalt ebaatraktiivselt kõrge hinnaga. Sellele vaatamata otsime võimalusi loomulikult ka sealt. Kevadel soetasimegi enam kui €15 mln eest harva avalikult võlakirju müüva Soome kindlustuskontserni Sampo allutatud pabereid. Suhteliselt kõrge rahvusvahelise reitinguga võlakiri maksab loomulikult selgelt madalamat intressi (3,375%) kui meie kohalikud investeringud, kuid koos hinnatõusuga ulatus kogutootlus fondidel antud investeringult aasta lõpuks enam kui 10%ni. Ligi kaks korda nii kõrget tootlust pakkus möödunud aastal meie investering Danske panga allutatud võlakirjadesse. Meile vastuvõetava riskitaseme juures

kõrget tootlust pakkuvaid võlakirju on rahvusvahelistel turgudel hetkel siiski väga vähe. Kuigi eelmise aasta euroala ettevõtete ja valitsuse võlakirjaturgude tootlus jäi vahemikku 6,2%-6,8% (Bloomberg Barclays indeksite alusel) on edasised väljavaated kehvad. Intresside langus tähendab näiteks, et aastalõpu seisuga on Saksa 10 aastase riigivõlakirja oodatav tootlus -0,2%. Oleme LHV pensionifondides nüüdseks loonud olukorra, kus ainult turgudest sõltumise asemel on meil kaks reaalselt alternatiivi – rahvusvahelised võlakirjaturud ja kohalikud tehingud. Suurem valik loob selged eeldused kõrgemaks pikaajaliseks tootluseks.

Tasakaalustatud fondide võrdlus *	NAV 31.12.2018	NAV 31.12.2019	Osaku puhasväärtuse kasv
LHV Pensionifond S	1.27705	1.29363	+1.30%
LHV Pensionifond M	1.29240	1.33713	+3.46%
Luminor B Pensionifond	0.98304	1.09167	+11.05%
SEB Optimaalne Pensionifond	0.85211	0.91718	+7.64%
Swedbank Pensionifond K30	0.96458	1.01607	+5.34%

* Võrdlevad puhasväärtused on kajastatud veebilehe www.pensionikeskus.ee (Pensionikeskus) andmete alusel.

Fondivalitseja juhatuse allkirjad LHV Pensionifond S 2019. a majandusaasta aruandele

Fondivalitseja AS LHV Varahaldus juhatus on koostanud LHV Pensionifond S 2019. a majandusaasta aruande, mis koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest, investeringute aruandest, tehingu- ja vahendustasude aruandest ning sõltumatu vandeaudiitori aruandest.

Joel Kukemelk
Juhatuseliige

Vahur Vallistu
Juhatuseliige

Tallinn, 30.03.2020

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Bilanss

(eurodes)

Varad	Lisa	31.12.2019	31.12.2018
Raha ja raha ekvivalendid	3	3 348 551	4 003 531
Tähtajalised hoiused		4 105 654	4 080 893
Finantsvarad õiglasest väärtusest muutusena läbi tulude ja kulude aruande:			
Võlakirjad	5	43 538 833	46 310 790
Võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses		5 453 118	4 906 907
Viitlaekumised	7	38 748	49 065
Varad kokku		56 484 904	59 351 186
Kohustused ja fondi vara puhasväärtuses			
Lühiajalised kohustused			
Võlgnevus fondivalitsejale	8	32 132	34 481
Lühiajalised kohustused kokku		32 132	34 481
Kohustused kokku v.a osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuses		32 1342	34 481
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuses	6	56 452 772	59 316 705
Kohustused ja fondi vara puhasväärtuses kokku		56 484 904	59 351 186

Lisad lehekülgedel 11 kuni 25 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Tulude ja kulude aruanne

(eurodes)

	Lisa	2019	2018
Tulud			
Intressitulu		133 349	142 944
Neto kasum/kahjum õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja –kohustustest:			
Võlakirjadelt		1 021 645	303 191
Neto kasum/kahjum valuutakursi muutustest		-13 515	9 065
Tulud kokku		1 141 479	455 200
Tegevuskulud			
Valitsemistasud	8	383 478	420 600
Tehingutasud		1 011	574
Muud tegevuskulud		5 406	1 122
Tegevuskulud kokku		389 895	422 296
Oodatav krediidikahju		-1 786	9 859
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuse muutus		753 370	23 045

Lisad lehekülgedel 11 kuni 25 on raamatupidamise aastaruande lahutamatud osad.

Fondi puhasväärtuse muutumise aruanne
 (eurodes)

		01.01.2019 -31.12.2019	01.01.2018 -31.12.2018
	Lisa		
Fondi vara puhasväärtus aruandeperioodi algul		59 316 705	64 216 822
Osakute märkimisel laekunud raha		6 899 602	7 824 957
Osakute lunastamisel tasutud raha		-10 516 905	-12 748 119
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuse muutus		753 370	23 045
Fondi vara puhasväärtus aruandeperioodi lõpus	6	56 452 772	59 316 705
Ringluses olevate osakute arv aruandeperioodi lõpus		43 639 105	46 455 794
Osaku puhasväärtus aruandeperioodi lõpus	6	1.29363	1.27684

Lisad lehekülgedel 11 kuni 25 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2019	2018
Rahavood põhitegevusest		
Laekunud intressid	133 349	171 226
Saldeeritud finantsinvesteeringute ostud ja müügid	3 247 439	-2 297 741
Saldeeritud tähtajaliste hoiuste laekumised ja väljaminekud	-22 975	1 047 991
Makstud tegevuskulud	-392 244	-431 330
Neto rahavood põhitegevusest	2 695 569	-1 509 854
Rahavood finantseerimistegevusest		
Osakute emiteerimisest laekunud	6 909 871	7 775 940
Osakute lunastuse eest tasutud	-10 516 905	-12 748 119
Neto rahavood finantseerimistegevusest	-3 607 034	-4 972 179
Rahavood kokku	-641 465	-6 482 033
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-641 465	-6 482 033
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	4 003 531	10 476 499
Valuutakursside muutuse mõju	-13 515	9 056
Raha ja raha ekvivalentide aruandeperioodi lõpus	3 348 551	4 003 531

Lisad lehekülgedel 11 kuni 25 on raamatupidamise aastaruande lahutamatud osad.

Raamatupidamise aruande lisad

Lisa 1 Üldine informatsioon

LHV Pensionifond S (edaspidi: Fond) moodustati 20.02.2002 ning Fond alustas investeerimistegevust 2002. aasta suvel. Fondi vara investeeritakse peamiselt võlakirjadesse. Seejuures võib fondi vara investeerida ka alla investeerimisjärgu krediidiireitinguga võlakirjadesse. Kuni 25% fondi varast võib investeerida kinnisasjadesse, infrastruktuuri objektidesse, aktsiafondidesse ja vahetusvõlakirjadesse. Ülejäänud osa varast investeeritakse hoiustesse, teiste investeerimisfondide osakutesse või aktsiatesse, tuletisinstrumentidesse, väärtpaberitesse, mille alusvaraks on väärismetall või mille hind sõltub väärismetallist, ja muusse varasse. Fondi arvel võib anda ka laenu. Fondi vara võib investeerida kuni 50% ulatuses börsil mittekaubeldavatesse väärtpaberitesse.

LHV Pensionifond S fondivalitsejaks on AS LHV Varahaldus, asukohaga Tartu mnt. 2, Tallinn.

Koostatud raamatupidamise aruanne kajastab Fondi majandustegevust perioodil 01.01.2019 kuni 31.12.2019.

Raamatupidamise aruanne on koostatud eurodes.

Käesolev raamatupidamise aruanne on fondivalitseja juhatuse poolt heaks kiidetud 30.03.2020.

Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

2.1 Aruande koostamise alused

LHV Pensionifond S raamatupidamise aruanne on koostatud vastavuses Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt (IFRS EU). Investeerimisfondide finantsaruandluse põhimõtted on sätestatud investeerimisfondide seaduses, raamatupidamisseaduses ning Rahandusministri määru nr 8 „Nõuded avalikustamisele kuuluvate fondi aruannetele“ 18. jaanuarist 2017. Aruande koostamisel on arvesse võetud Investeerimisfondide seaduse § 54 lõike 11 alusel kehtestatud fondi vara puhasväärtuse määramise korda ning eelpool mainitud määru toodud muid erisusi.

Fond on raamatupidamise aastaruande koostamisel lähtunud IFRS-i nõuetest ulatuses, mis ei ole vastuolus Investeerimisfondide seaduse ja Rahandusministri määru nr. 8 nõuetega. Vastuolu korral on Fond lähtunud Investeerimisfondide seaduses ja Rahandusministri määru nr. 8 (Nõuded avalikustamisele kuuluvate fondi aruannetele) sätestatud nõuetest.

Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutuvad Fondile kohustuslikuks alates 1. jaanuar 2020 või hilisematel perioodidel ja mida Fond ei ole rakendanud ennetähtaegselt:

Finantsaruandluse kontseptuaalse raamistiku muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt).

Muudetud kontseptuaalne raamistik sisaldab uut peatükki mõõtmise kohta, juhiseid finantstulemuse raporteerimise kohta, täiendatud mõisteid ja juhiseid (nt kohustuse mõiste) ning selgitusi oluliste valdkondade rolli kohta finantsaruandluses, näiteks juhtkonna kätte usaldatud ressursside kasutamise hoolsus, konservatiivsus, mõõtmise ebakindlus. Fond hindab mõju finantsaruannetele.

„Olulise mõiste“ – IAS 1 ja IAS 8 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt).

Muudatused selgitavad olulisuse mõistet ning seda, kuidas mõistet rakendada, kaasates mõistesse need juhised, mis seni olid kirjas muudes standardites. Samuti on täiendatud mõistega kaasneva selgitusi. Muudatuste tulemusena on olulisuse mõiste kõikides IFRS standardites järjepidev. Info on oluline, kui selle avaldamata jätmine, valesi avaldamine või varjamine võib mõistlikult eeldades mõjutada otsuseid, mida ettevõtte üldotstarbeliste finantsaruannete peamised kasutajad nende aruannete põhjal teevad. Fond hindab mõju finantsaruannetele.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Fondile.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis on kehtivad 1. jaanuarist 2019 alanud aruandeperioodile, ei ole eeldatavasti olulist mõju fondile.

2.2 Juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Aruannete koostamine kooskõlas IFRS'iga eeldab fondivalitseja juhtkonnalt otsuste, eelduste ja hinnangute tegemist, mis mõjutavad arvestuspõhimõtete rakendamist ning varade, kohustuste, tulude ja kulude kajastamist. Kuigi hinnangute aluseks on nii juhtkonna parim teadmine kui faktid, võivad tegelikud tulemused hinnangutest erineda. Hinnanguid ja nende aluseks olevaid eeldusi vaadatakse üle järjepidevalt ning hinnangute muudatusi kajastatakse muudatuste tegemise aastal ning kõikidel järgnevatel aastatel, mida hinnangu muudatus mõjutab. Aruandeperioodil ei ole taolisi hinnanguid rakendatud.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade (nõudmiseni ja lühiajalised hoiused krediidiasutustes ning võlakirjad, mis ei oma turuosaliste hinnanoteeringut) osas on fondivalitseja juhtkond hinnanud 31.12.2019 seisuga oodatava krediidikahju suurus. Täpsem info toodud lisas 2.7 ja 3.3.

2.3 Välisvaluutapõhised tehingud

Arvestus- ja esitusvaluuta

Fondi raamatupidamise aruanne on koostatud eurodes. Fondi arvestusvaluuta on samuti euro.

Tehingud ja saldod välisvaluutas

Välisvaluutas toimuvad väärtpaperitehingud hinnatakse eurodesse tehingupäeva depoopanga viimase ostunoteeringuga. Välisvaluutat ning välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustusi hinnatakse eurodesse, võttes aluseks Fondi depoopanga hindamispäeva viimase ostunoteeringu. Välisvaluutas denomineeritud varade ümberhindamisest eurodesse tekkivad kasumid/kahjumid kajastatakse kasumiaruandes „Neto kasum/kahjum valuutakursi muutustest“.

2.4 Finantsvarade- ja kohustuste klassifikatsioon

Fond klassifitseerib finantsvarad ja finantskohustused järgnevatesse kategooriatesse:

- finantsvarad õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande - soetamisel määratletud klassi õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande – aktsiad, investeerimisfondide osakud, võlakirjad, positiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid;
- finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses - raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoiused, turuosaliste hinnanoteeringut mitteomavad võlakirjad, tehingupäevaga kajastatud tehingutest saadaolevad summad, intressi- ja dividendinõuded;
- finantskohustused õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande – negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid;
- finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses - tehingupäevaga kajastatud tehingutelt maksta olevad summad, kohustused fondivalitseja ja depoopanga ees.

IFRS 9 kategooria	Klass (määratletud Fondis)	31.12.2019	31.12.2018	
Finantsvarad	Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses	Nõuded krediidiasutustele	7 454 205	8 084 424
		Võlakirjad	5 453 118	4 906 907
	Finantsvarad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	Kauplemise eesmärgil soetatud väärtpaperid	Võlakirjad	43 538 833

Arvele võtmine ja kajastamise lõpetamine

Fond võtab finantsvara või -kohustuse arvele siis, kui Fondist saab instrumendi lepinguline osapool. Tavapärasel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste või müüke kajastatakse tehingupäeval, ehk päeval, mil Fond on võtnud kohustuse kas vara osta või müüa.

Fond kajastab arvele võtmisel finantsvara või -kohustust selle õiglases väärtuses, millele on lisatud või millest on maha arvatud finantsvara või -kohustuse puhul, mida ei kajastata õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, tehingukulutused, mis on otseselt seotud finantsvara omandamise või finantskohustuse emiteerimisega, näiteks teenustasud. Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastavate finantsvarade ja -kohustuste tehingutasud kajastatakse kuluna kasumiaruandes.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse kui õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppevad või antakse üle ja kui Fond annab üle sisuliselt kõik riskid ja hüved. Finantskohustus (või finantskohustuse osa) eemaldatakse finantsseisundi aruandest siis ja ainult siis, kui see on kustutatud (s.o kui lepingus määratletud kohustus on täidetud, tühistatud või aegunud).

Edasine kajastamine

Finantsvarad: võlainstrumendid

Võlainstrumentide edasine kajastamine sõltub Fondi ärimudelilist finantsvarade haldamisel ning finantsvara rahavoogude lepingulistest tingimustest.

Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande: Varad, mis ei vasta soetusmaksumuse või õiglases väärtuses muutusega läbi koondkasumi kriteeriumile, kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Kasum või kahjum võlainstrumentidelt muutustega läbi kasumiaruande kajastatakse vastava perioodi, mil õiglase väärtuse muutus on toimunud, kasumiaruandes real Neto kasum/kahjum finantsvaradelt õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande. Sellised õiglase väärtuse kasumid ja kahjumid sisaldavad ka vastavalt lepingulistelt instrumentidelt teenitud lepingulisi intresse.

Korrigeeritud soetusmaksumus: Varad, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Nendest varadest saadav intressitulu kajastatakse finantstuludes sisemise intressimäära meetodil. Kajastamise lõpetamisel kajastatakse saadud kasum või kahjum kasumiaruandes muudes tuludes/kuludes. Valuutakursi kasumid ja kahjumid ning krediidikahjumid kajastatakse kasumiaruandes eraldi ridadele.

Omakapitaliinstrumendid

Fond kajastab omakapitaliinstrumendid õiglases väärtuses. Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatud omakapitaliinstrumentidest saadud kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruandes real Neto kasum/kahjum finantsvaradelt õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande.

Tuletisinstrumendid

Tuletisinstrumendid (valuutaforvardid) võetakse arvele õiglases väärtuses, arvestamata tehingukulusid tehingupäeval, edasine kajastamine toimub nende õiglases väärtuses. Juhul kui tuletisväärtpaberid on noteeritud aktiivsel turul, kasutatakse õiglase väärtusena turuväärtust. Vastasel juhul kasutatakse õiglase väärtuse leidmiseks hindamismeetodeid.

Need tehingud kajastatakse bilansis varana, kui nende turuväärtus on positiivne ning kohustusena, kui turuväärtus on negatiivne. Bilansis varade ja kohustuste õiglasi väärtusi tuletisinstrumentidel ei saldeerita. Tuletisinstrumentide arvestusel ei kasutata riskimaandamisarvestuse erireegleid.

Valuutaforvardite realiseerunud kasum ja realiseerimata tulu/kulu tuletisinstrumentide ümberhindlusest kajastatakse tulude ja kulude aruandes periooditulu ning -kuluna real „Neto kasum/kahjum õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustustest“.

2.5 Õiglase väärtuse hindamine

Õiglase väärtuse all mõeldakse väärtust, millega Fondi vara on võimalik müüa tehingust huvitatud ja Fondist sõltumatule osapoolle hindamispäeva seisuga. Väärtpaberibörsil kaubeldavate finantsvarade ja -kohustuste (näiteks aktsiad, fondid, võlakirjad, tuletisinstrumendid) puhul põhineb õiglase väärtus börsipäeva sulgemishinnal (close price). Fond kajastab kõiki investeeringuid väärtpaberitesse õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude

aruande, välja arvatud need investeeringud, mille õiglast väärtust ei ole võimalik leida. IFRS 13 „Õiglase väärtuse mõõtmine“ kohaselt börsil kaubeldavate finantsvarade ja -kohustuste õiglase väärtusena kasutatakse börsi sulgemishinda, kui see jääb ostu-ja müüginoteeringu vahele. Kui sulgemishind ei jää antud vahemikku, määrab fondivalitseja õiglase väärtusena hinna ostu-ja müügihinna vahel, mis kõige täpsemalt väljendaks konkreetse väärtpaberi õiglast väärtust.

Fondi varade väärtuse määramise aluseks on AS LHV Varahaldus juhatuse poolt kinnitatud „Investeeringufondide vara puhaskäivuse arvutamise reeglid“, millega määratakse reguleeritud turgudel kaubeldavate, reguleeritud turul mittekaubeldavate ja muude Fondi finantsvarade ja -kohustuste määramise põhimõtted.

Börsil kaubeldava investeeringufondi aktsia või osaku väärtus määratakse samamoodi nagu börsil kaubeldava aktsia väärtus. Börsil mittekaubeldava lepingulise fondi osaku väärtus määratakse viimase teadaoleva tagasivõtmishinna alusel või kui hind ei ole kättesaadav, siis fondi puhaskäivuse põhjal. Börsil kaubeldava võlaväärtpaberi väärtus määratakse vastavalt reguleeritud turu viimasele teadaolevale ostunoteeringule (last bid-price).

Kui instrumentide õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärset hinnata, võidakse neid kajastada soetusmaksumuses või määrab õiglase väärtuse fondivalitseja juhatus kasutades hindamismeetodeid. Fondivalitseja kasutab omapoolse õiglase väärtuse määramisel erinevaid hindamismeetodeid, mis hõlmavad sõltumatute osapoolte vahel hiljuti toimunud turutehinguid, viiteid teistele, ligikaudselt samasugustele instrumentidele, diskonteeritud rahavoo analüüsi ja optioonide hindamise mudeleid ja muid hindamismeetodeid tuginedes võimalikult palju turuinfole ja võimalikult vähe firmapõhistele sisenditele.

2.6 Tasaarveldamine

Finantsvarasid ja -kohustusi tasaarveldatakse ja näidatakse bilansis netosummas ainult juhul, kui Fondil on selleks juriidiline õigus ning kavatsus need varad ja kohustused tasaarveldada või realiseerida samaaegselt. Fond ei ole aruande- ega võrreldaval perioodil varade ja kohustuste tasaarveldamist rakendanud.

2.7 Finantsvarade väärtuse langus

Kui Fondil on finantsvarasid, mida ei kajastata nende õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruandes, siis hinnatakse igal aruande kuupäeval, kas esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et varade väärtus võib tegelikkuses olla vähenenud võrreldes nende varade bilansilise väärtusega. Finantsvara väärtuse langemisele võivad viidata:

- väärtpaberi emitendi finantsraskused, viited emitendi võimalikule pankrotile
- väärtpaberi intressi- või põhiosamaksete maksmatajätmine või hilinenud maksmine
- finantsvara aktiivse turu kadumine
- teised olulised sündmused, mis võivad viidata varade väärtuse langusele.

Allahindluse nõuded põhinevad oodatava krediidikahjumi (ECL) mudelil. Oodatav krediidikahjum vähendab vara bilansilist väärtust, kahjumit kajastatakse tulude ja kulude aruandes. Krediidiriski ja ECL hindamine bilansipäeval on erapooletu ja tõenäosustega kaalutud ning sisaldab kogu saadaolevat informatsiooni, mis on asjakohane hinnangu tegemiseks – sh informatsiooni toimunud sündmustest, praegustest tingimustest ning mõistlikke prognoose tulevikusündmustest ja majandustingimustest. ECL arvutuste hindamisel kasutatakse nii mudeleid kui ekspert-hinnanguid.

Vastavalt IFRS 9 tugineb oodatav krediidikahju leidmine kolmele allahindlusfaasile.

- Toimivad varad (faas 1) – puuduvad märkimisväärsed krediitkvaliteedi halvenemise tunnused. Kajastatakse kahjum, mis eeldatavasti võiks tekkida järgneva 12 kuu jooksul (12 kuu ECL).
- Alatoimivad varad (faas 2) – krediidirisk on arvelevõtmisest alates oluliselt suurenenud. Kajastatakse kahjum, mis eeldatavasti võiks tekkida kogu tema eluea jooksul (eluea ECL).
- Mittetoimivad varad (faas 3) – maksejõuetus. Kajastatakse (täiendav) kahjum, mis eeldatavasti võiks tekkida kogu eluea jooksul.

ECL arvutatakse funktsioonina makseviivituse tõenäosusest (PD), kahjumäärast antud makseviivituse vm kahjujuhtumi tekkimise korral (LGD) ning suurusest antud hetkel (EAD).

2.8 Intressid

Intressitulud ja -kulud kajastatakse tulude ja kulude aruandes, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Sisemine intressimäär on määr, mis diskonteerib eeldatava rahavoo täpselt läbi finantsinstrumendi eeldatava eluea finantsvara bilansilise väärtuseni. Efektiivse intressimäära arvutamisel hindab Fond rahavooge, arvestades finantsinstrumendi kõiki lepingulisi tingimusi, kuid ei arvesta tulevasi krediidikahjumeid. Intressitulu finantsvaradelt, mis on klassifitseeritud õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, kajastatakse eraldi real „Intressitulu“.

2.9 Dividendid

Dividendid võetakse arvele esimesel päeval, mil aktsia kaupleb ilma dividendita (Ex-dividends date), arvestades välja kuulutatud dividendimäära, Fondi poolt omatavate aktsiate arvu aktsionäride nimekirja fikseerimise päeval ning rakendatavat maksumäära. Dividendinõue eemaldatakse aktivest vastava rahasumma laekumisel Fondi. Enammakstud maksud dividendidelt jäetakse aktivekena üles, kuni summad laekuvad Fondi. Dividenditulu finantsvaradelt, mis on klassifitseeritud õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, kajastatakse eraldi real „Dividenditulu“.

2.10 Viitlaekumised

Viitlaekumiste all kajastatakse üldiselt dividendinõuded (vt arvestuspõhimõtte "Dividendid"), tekkepõhiselt arvestatud, kuid laekumata tulud, sh intressid ja intressi iseloomuga nõuded ning müügitehingud, mille väärtuspäev on hiljem kui bilansipäev.

2.11 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid all kajastatakse nõudmiseni hoiuste saldod pangakontodel, üleõhohoiuste saldod ning kuni 3-kuulisi tähtajalisi hoiuseid.

Üleõhohoiustelt laekunud intressid kajastatakse tulude ja kulude aruandes real „Intressitulu“.

2.12 Tähtajalised hoiused

Tähtajaliste hoiuste all kajastatakse krediidasutustes hoitavaid hoiuseid. Vastavalt investeerimisfondide seadusele võib avatud avalik Fond investeerida krediidasutuste hoiustesse tähtajaga kuni 12 kuud. Tähtajalistelt hoiustelt arvestatud kuid hindamispäevaks laekumata intressid kajastatakse bilansis real „Tähtajalised hoiused“ ning tulude ja kulude aruandes real „Intressitulu“.

2.13 Investeerimisfondi puhasväärtuse arvutamine

Fondi vara puhasväärtus määratakse kindlaks lähtudes investeerimisfondide seadusest, Rahandusministri kehtestatud Investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise korrast, AS LHV Varahaldus (fondivalitseja) sisemistest protseduureeglitest ja Fondi tingimustest.

Fondi vara puhasväärtuse (NAV) määramiseks arvutatakse välja Fondi koguvarade turuväärtus ning lahutatakse sellest Fondi kohustused. Osaku puhasväärtus saadakse kogupuhasväärtuse jagamisel ringluses olevate osakute arvuga.

2.14 Valitsemistasu

Valitsemistasu on fondivalitsejale makstav tasu Fondi valitsemise eest. Valitsemistasu määr on 1,2% aastas Fondi varade turuväärtusest. Valitsemistasu määr vähendatakse vastavalt õigusaktides sätestatule. Vähendamise ulatus sõltub fondivalitseja valitsetavate kõigi kohustuslike pensionifondide vara väärtuse summast. Valitsemistasu vähendamise alampiirmäär on maksimaalselt 0,4%. Valitsemistasude määrasid vähendatakse iga kalendriaasta 1. veebruarist alates, kusjuures Valitsemistasu määr vähendav kordaja leitakse kord kalendriaastas kohustuslike pensionifondide 1. jaanuarile järgneva teise tööpäeva vara väärtuse seisuga ja määratakse täpsusega vähemalt kaks kohta pärast koma. Kohaldatav valitsemistasu määr on toodud fondivalitseja veebilehel.

Kohaldatav valitsemistasu oli perioodil 1.02.2016 kuni 31.01.2017 0,95688% ning perioodil 01.02.2017 kuni 31.01.2018 0,798%, perioodil 01.02.2018 kuni 31.01.2019 0,684% ning alates 01.02.2019 on kohaldatav valitsemistasu 0,672%.

Valitsemistasu arvestatakse Fondi varade turuväärtusest maha igapäevaselt ning makstakse välja hiljemalt aruandekuule järgneva kuu viimasel pangapäeval.

2.15 Tehingutasud

Tulude ja kulude aruandes on real „Tehingutasud“ all kajastatud Fondi arvel tehtavate tehingutega vahetult seotud ülekandekulud ja teenustasud.

2.16 Osakute märkimine

Osakute märkimine toimub vastavalt Fondi emissiooniprospetsis kirjeldatud tingimustele. Alates 1. juunist 2009 kuni 2009. aasta lõpuni peatati maksed pensionifondidesse. Kuni 30. novembrini 2009 oli II samba liitunutel võimalik esitada avaldus jätkamiseks 2010. aastast II samba makseid vabatahtlikult. Isikutel, kes avaldust ei esitanud, olid II samba maksed peatatud ka 2010. aastal, taastudes 2011. aastast 50% ulatuses ning jätkudes aastast 2012 tavapärase süsteemi alusel. Isikutele, kes jätkasid vabatahtlikult 2% maksmist II sambasse, oli aastatel 2014 kuni 2017 riigi panus varasema 4% asemel 6%. 2013. aastal oli võimalik esitada maksete tõstmise avaldus, mille puhul olid inimese ja riigi maksed aastatel 2014 kuni 2017 vastavalt 3% ja 6%. Alates 2018 aastast on II samba maksed isikutel 2% ja riigil 4%.

2.17 Osakute vahetamised, väljamaksed osakuomanikele, märkimis- ja tagasivõtmistasu

Osakuomanikul on õigus vahetada Osakud teise kohustusliku pensionifondi osakute vastu, kui vahetamine ei ole õigusaktide alusel keelatud. Pensionifondi vahetamisel Osakuomanikule väljamakseid ei tehta. Osakute vahetamisel makstakse Osakuomaniku arvel tagasivõtmistasu.

Väljamaksed pensionifondist toimuvad vastavalt kogumispensionide seaduse 2. peatüki 8. jaos sätestatud. Osakuomanikul tekib õigus kohustusliku kogumispensioniväljamaksetele vanaduspensioniiikka jõudmisest arvates. Sõltuvalt kogutud osakute väärtusest on osakuomanikul õigus sõlmida kogumispensioniväljamaksete saamiseks kindlustusandjaga pensionileping, leppida pensionifondivalitsejaga kokku fondipension või taotleda ühekordset väljamakset pensionifondist.

Aastast 2010 ei võta fondivalitseja osakute väljalaskmisel väljalasketasu. Osakute tagasivõtmistasu piirmäär oli kuni 31.01.2017 1% osaku puhasväärtusest, kuid alates 01.02.2017 osaku tagasivõtmistasu ei võeta.

Lisa 3 Finantsriskide juhtimine

Fond investeerib oma vara vastavalt Fondi investeerimiseesmärkidele erinevatesse väärtipaberitesse, tuletisinstrumentidesse, hoiustesse.

Fondi investeerimisega kaasnevad mitmesugused riskid, mis võivad mõjutada investeringu tootlust. Fondi minevikutootlus ei tähenda lubadust Fondi järgmiste perioodide tulude kohta. Fondi investeerimispoliitikast tulenevalt võib osaku puhasväärtus kõikuda. Fond võib teenida nii kasumit kui ka kahjumit. Investor peaks arvestama sellega, et tulevikus ei pruugi ta Fondist tagasi saada kogu sinna investeeritud summat. Mida lühem on investori investeringu kestus Fondis, seda tõenäolisem on kaotuse võimalus.

Fondijuht investeerib Fondi vara vastavalt Fondi investeerimiseesmärkidele, arvestades seejuures Investeerimisfondide seaduse ja Fondi tingimustega seotud investeerimispiiranguid. Investeerimislimitidest kinnipidamist jälgitakse igapäevaselt, investeerimispiirangute ületamise korral võtab fondijuht ette meetmed nende likvideerimiseks.

Fondi investeerimispoliitikast tulenevalt on Fond avatud järgmistele riskidele:

tururisk

krediidirisk

likviidsusrisk

kapitalirisk

3.1 Tururisk

Tururisk väljendab potentsiaalset kahju, mis võib tekkida finantsinstrumentide tulevaste rahavoogude õiglase väärtuse muutusest tulenevalt muutustest intressimäärades, valuutakurssides ja aktsiahindades.

Tururiski vähendamiseks hajutatakse investeeringuid erinevate emitentide, riikide ja piirkondade vahel ning võidakse kasutada tuletisinstrumente.

Väärtpaberiturgudel toimuvat jälgitakse igapäevaselt. Turusituatsioonide muutumisel võidakse vajadusel investeeringutes teha muudatusi, näiteks muuta võlakirjade osakaalu Fondi koguinvesteeringutes või asendada osa võlakirju teist tüüpi võlakirjadega jne.

Fondi investeeringud aruandepäeva seisuga on toodud Investeeringute aruandes.

Intressimäära risk

Intressimäära risk tuleneb võimalusest, et muutused intressimäärades mõjutavad tuleviku rahavoogusid või finantsinstrumendi õiglast väärtust. Suurem osa intressiriskist tuleneb investeeringutest võlainstrumentidesse.

Tabelis esitatud tundlikkuse analüüs näitab põhjendatud võimalike intressimäärade muutuste mõju Fondi kasumlikkusele tulenevalt kahest aspektist:

- aruandeperioodi lõpu seisuga hoitavate ujuva intressimääraga finantsinstrumentide (võlakirjad) neto intressitulu aastane muutus
- aruandeperioodi lõpu seisuga hoitavate fikseeritud intressimääraga finantsinstrumentide (raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoised ja võlakirjad) õiglase väärtuse aastane muutus

Intressimäärade muutuse mõju tulude ja kulude aruandele	Muutus baaspunktides	Intressitulu muutus (EUR)	Õiglase väärtuse muutus (EUR)
31.12.2019			
EUR	+/- 20	+/- 64 891	+/- 3 204
USD	+/- 20	+/- 1 246	+/- 0
31.12.2018			
EUR	+/- 20	+/- 63 406	+/- 2 862
USD	+/- 20	+/- 10 634	+/- 0

Järgnev tabel analüüsib Fondi avatust intressiriskile. Fondi intressiteenivad varad on kajastatud põhisummades ja kategoriseeritud järgmise intressi ümberhindamise järgi. Summad tabelis on esitatud eurodes.

	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku põhisummades	Turumuutuste mõju ja kogunenud intress	Allahindlused	Kokku
31.12.2019								
Varad								
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoised	7 462 278	0	0	0	7 462 278	0	-8 073	7 454 205
Võlakirjad õiglasest väärtusest muutusega läbi tulude ja kulude aruandele	13 629 000	3 730 880	21 616 518	2 824 000	41 800 398	1 738 435	0	43 538 833
Võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses	0	0	0	5 439 000	5 439 000	14 118	0	5 453 118
Kokku	21 091 278	3 730 880	21 616 518	8 263 000	54 701 676	1 752 553	-8 073	56 446 156

31.12.2018	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku põhi-summades	Turumuutus- te mõju ja kogune- nud intress	Allahind- lused	Kokku
Varad								
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoised	6 587 327	1 506 956	0	0	8 094 283	0	-9 859	8 084 424
Võlakirjad õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande	13 100 000	271 000	24 252 448	6 841 300	44 464 748	1 846 042	0	46 310 790
Võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses	0	0	0	4 892 200	4 892 200	14 707	0	4 906 907
Kokku	19 687 327	1 777 956	24 252 448	11 733 500	57 451 231	1 860 749	-9 859	59 302 121

Valuutarisk

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumendi väärtus muutub tulenevalt muutustest valuutakurssides. Fond kasutab valuutariski maandamiseks tulefinstrumente. Avatud valuutaposisiooni jälgib fondijuht igapäevaselt. Vastavalt Fondi tingimustele võib Fond hoida avatud valuutaposisiooni maksimaalselt 50% Fondi vara väärtusest. Erinevates valuutades nomineeritud varad ja kohustused on tabeli veergudes toodud eurodes vastavalt bilansipäeval kehtinud vahetuskursile. Fondil on finantskohustused ainult eurodes.

Avatud valuutaposisioonide kontsentreerumine

31.12.2019	EUR	USD	Kokku
Valuutariski kandvad varad			
Raha ja raha ekvivalendid	3 348 551	0	3 348 551
Tähtajalised hoised	4 105 654	0	4 105 654
Võlakirjad õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande	42 872 886	665 947	43 538 833
Võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses	5 453 118	0	5 453 118
Viitlaekumised	38 748	0	38 748
Valuutariski kandvad varad kokku	55 818 957	665 947	56 484 904
Valuutariski kandvad kohustused			
Muud kohustused	-32 132	0	-32 132
Valuutariski kandvad kohustused kokku	-32 132	0	-32 132
Avatud valuutaposisioon	55 786 825	665 947	56 452 772

31.12.2018	EUR	USD	Kokku
Valuutariski kandvad varad			
Raha ja raha ekvivalendid	3 752 508	251 023	4 003 531
Tähtajalised hoised	4 080 893	0	4 080 893
Võlakirjad õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande	41 065 768	5 245 022	46 310 790
Võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses	4 906 907	0	4 906 907
Viitlaekumised	49 065	0	49 065
Valuutariski kandvad varad kokku	53 855 141	5 496 045	59 351 186
Valuutariski kandvad kohustused			
Muud kohustused	-34 481	0	-34 481
Valuutariski kandvad kohustused kokku	-34 481	0	-34 481
Avatud valuutaposisioon	53 820 660	5 496 045	59 316 705

Järgnev tundlikkuse analüüs esitab põhjendatud võimalike muutuste mõju tulude ja kulude aruandele valuutades, milles Fondil on olulised finantsvarad aruandeperioodi lõpu seisuga. Tabelis esitatud summad on eurodes.

Mõju tulude ja kulude aruandele	Kursimuutus	2019	Kursimuutus	2018
USD kurss	+/- 10%	+/- 66 595	+/- 10%	+/- 549 605

3.2 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on võimalus, et turu madala likviidsuse tõttu ei ole Fond võimeline ostma või müüma väärtpabereid soovitud hinnatasemel ning seetõttu ei ole võimalik järgida Fondi investeerimispoliitikat ja/või ei saa rahuldada kõiki osakute lunastusnõudeid õigel ajal, seda eriti olukorras, kus mitmeid suuri lunastusordereid on kogunenud samaaegselt.

Likviidsusrisk võib samuti suureneeda tururiski ja krediidiriski suurenemisega raskes turuolukorras, näiteks majanduslanguse korral.

Fond juhib likviidsusrisi järgmiste kriteeriumite alusel:

- Fond investeerib valdavalt turukõlblikesse väärtpaberitesse, mis on kergesti realiseeritavad;
- Fond võib investeerida maksimaalselt 50% Fondi vara väärtusest turuvälistesse väärtpaberitesse;
- Osakute vahetamine toimub 3 korda aastas, mille jaoks on Fondil piisavalt aega likviidsuspositsiooni parandada.

Investeeringud on jaotatud likviidseteks ja ebalikviidseteks fondivalitseja sisemise hinnangu alusel vastavalt sellele, kui kiiresti on instrumenti võimalik õiglase hinnaga võõrandada. Likviidseks on loetud instrumendid ja positsioonid, mille võõrandamine võtab fondivalitseja hinnangul aega kuni kolm pangapäeva. Ebalikviidsed instrumendid on omakorda jaotatud kaheks - instrumendid, mida on võimalik fondivalitseja hinnangul võõrandada õiglase hinnaga kuni 2 nädala jooksul ning instrumendid, mida ei ole.

Fondi finantsvarad kogusummas 50 056 811 eurot (2018. a: 53 496 847 eurot) on fondijuhi hinnangul likviidsed, kuna Fondi positsiooni on võimalik kuni 3 börsipäevaga turutingimustel realiseerida.

Alljärgnevas tabelis on toodud mittelikviidsete väärtpaberite info, mille realiseerimine võib võtta rohkem kui 2 nädalat:

Mittelikviidsed väärtpaberid	31.12.2019	31.12.2018
Võlakirjad		
ALTUMG 1.3% 17/10/24	942 842	912 950
Riigi Kinnisvara 1.61% 09/06/27	2 400 107	2 400 107
Siauli Bankas 23/12/29	841 129	0
Transpordi Varahaldus 2.85% 18/04/25	2 211 882	2 506 800
Kokku	6 395 960	5 819 857

Fondil ei ole kindla lunastustähtajaga finantskohustusi, mistõttu ei ole siinkohal esitatud ka Fondi kohustuste ja nende kohustuste katteteks hoitavate varade struktuuri tähtaegade lõikes. Fondi bilansipäeva finantskohustuste maksetähtajad on kuni 1 kuu, kuid tulenevalt Fondi likviidsete finantsvarade mahust suudab Fond finantskohustusi täita.

3.3 Krediidirisk

Krediidirisk on võimalik kahju, mille võib põhjustada finantsinstrumendi vastaspoole võimetus oma kohustusi täita. Fond järgib sisemisi protseduureegleid vastaspoolte valimisel ning fondijuht jälgib regulaarselt vastaspoolte krediitireitinguid, uudisvoogu ja finantsaruandeid. Fondijuht esitab kord kuus mitte-kvantitatiivsete riskide ülevaate riskijuhtimise üksusele ja juhatusele, mis sisaldab ka vastaspooltega toimunud olulisi sündmusi.

Korrigeeritud soetusmaksumus hinnanud finantsvaradele leitakse allahindlus, mis baseerub oodatava krediidiriski (ECL) mudelil. ECL mudeli eesmärgiks on arvutada 12 kuu ja eluea oodatav krediidikahjum vastavalt finantsvara allahindlusfaasile. IFRS 9 kehtestab kolme-faasilise mudeli väärtuse languse määramiseks vastavalt krediitkvaliteedi muutusele peale esmast arvelevõtmist. Finantsinstrument, mis ei ole esmasel kajastamisel krediitikahjumiga, klassifitseeritakse Faasi 1 ning ECL mõõdetakse summas, mis on võrdne 12-kuulise osaga kogu oodatava eluea krediitikahjumist. Kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine alates esmasest arvelevõtmisest, klassifitseeritakse finantsinstrument Faasi 2, aga ei loeta veel allahinnatuks. Juhul kui finantsinstrument on krediitikahjumiga, liigitatakse see Faasi 3. Faasi 2 ja 3 kuuluvate instrumentide puhul arvutatakse ECL kogu nende eluea jooksul oodatava krediitikahjumi põhjal. Aruandekuupäeva seisuga liigituvad kõik korrigeeritud soetusmaksumus kajastatavad finantsvarad Faasi 1.

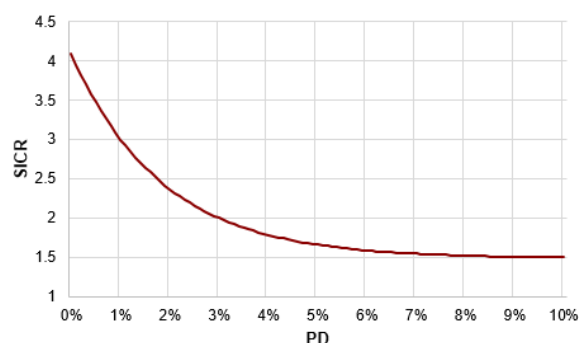
Kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine (SICR) alates esmasest arvelevõtmisest, klassifitseeritakse finantsinstrument järgmisse allahindlusfaasi. Olulist krediidiriski suurenemise hindamisel võrreldakse algset eluea PD ja aruandluse hetkel kehtivat eluea PD.

Selleks, et finantsvara liiguks järgmisse allahindlusfaasi, peab eluea PD olema suurenenud rohkem kui 100 bps ning samaaegselt täitma tingimust

$$PD_{life}/PD_{life(algne)} > 1,4885 + \exp(-0,9549 - 54,173 \cdot PD_{life(algne)}).$$

Lisaks võib ilmnedu krediidiriski suurenemine olulise tähtsusega lepingutingimuste rikkumisel.

Valemi illustreerimiseks on kujutatud graafikul SICR graafikukõver. SICR kõver näitab mitu korda peab olema PD kasvanud, et finantsvara liiguks järgmisse allahindlusfaasi. Lisaks kõverale peab PD suurenemine olema vähemalt 100 bps.

SICR kõver: Esialgse PD ja olulisuse piirmäära suhe (PD kasv kordades) olulise krediidiriski suurenemise identifitseerimiseks.

Kasutatud ECL mudel järgib marginaalkahjumite summa lähenemist, kus ECL arvutatakse marginaalkahjumite summana, mis ilmnevad igas ajaperioodis (kuus) aruandekuupäevast alates. Marginaalkahjumid tulenevad

individuaalsetest riskiparameetritest (PD, LGD, EAD), mis prognoosivad võlgnevuse jääke ja kahjumeid maksejõuetuse puhul ning iga perioodi maksejõuetuse tõenäosust.

ECL arvutused põhinevad järgmistel komponentidel:

- Maksejõuetuse tõenäosus (PD) on hinnang, kui suure tõenäosusega kindlaksmääratud aja jooksul instrument muutub maksejõuetuks.
- Võlgnevuse suurus maksejõuetuse hetkel (EAD) on hinnang tulevikus maksejõuetuse tekkimise hetkel kehtivale eeldatavale nõudesummale, mis võtab arvesse aruandekuupäevale järgnevaid oodatavaid muutusi, sh põhiosa ja intressimaksed.
- Kahjumäär maksejõuetuse korral (LGD) on hinnang maksejõuetusest tingitud kahjule. See põhineb saadaolevate rahavoogude ja oodatavate rahavoogude vahele. LGD kajastatakse protsendina EAD-st.
- Diskontomäär kasutatakse oodatava kahjumi diskonteerimiseks nüüdisväärtusele aruandekuupäeva seisuga.

Igale korrigeeritud soetusmaksumusel hinnastatavale finantsvarale leitakse krediidiireiting, kasutades sisemist reitingumudelit. Antud reitingumudel seob vastaspoole finantsseisu ja äririski hinnangu võimaliku maksejõuetuse tõenäosusega. Krediidiriski mudelist saadud 12 kuu PD rekaliibreeritakse tulevikku vaatavaks 12 kuu hinnanguks arvestades vastavaid makrostsenaariume. Vastavad makronäitajad, mida mudelis kasutatakse indekse kujul, sisaldavad hinnangut olemasolevale majanduskeskkonnale. Kasutades maksejõuetuse kõverat, konverteeritakse saadud 12 kuu PD hinnang eluea PD-ks selliselt, et tulemuseks on konkreetse finantsinstrumendi oodatav maksejõuetus igal tulevasel ajahetkel kuni oodatava eluea lõpuni. Arvestades makrostsenaariumite indekseid, saadakse kõik tulevased PD-d kõikidele makromajanduslikele stsenaariumitele.

Maksejõuetusel tekkiv kahjumäär (LGD) arvutatakse vastava tagatise hinnangulise kiirrealiseerimisväärtuse põhjal. LGD mudelis arvestatakse tagatiseks nii võlakirja tingimustes fikseeritud tagatised kui ka kaudsed tagatised (nt riigi vahendid). Arvestades makromajanduslike stsenaariumitega, saadakse igale allahindlusstsenaariumile vastavad LGD määrad.

Tulevikku vaatava informatsiooni lisamiseks ECL mõõtmiseks, arvutatakse tõenäosusega kaalutud ECL summa vastavalt kolmele allahindlusstsenaariumile (baas, positiivne ja negatiivne). Majandusliku stsenaariumite kaalud seisuga 31.12.2018 on järgmised: baasstsenaarium 65%, negatiivne stsenaarium 25% ja positiivne stsenaarium 10%.

Matemaatiliselt võrdub oodatav krediidikahju vastava ajaperioodi (12 kuud või eluea) PD, LGD, EAD ja diskontomäärade korrutiste summaga, arvestades konkreetsete majanduslike stsenaariumite tõenäosusi.

$$ECL = p_{baas} \cdot ECL_{baas} + p_{pos} \cdot ECL_{pos} + p_{neg} \cdot ECL_{neg} \quad \text{ja} \quad ECL_T = \sum_t PD_t \cdot LGD_t \cdot EAD_t \cdot d_t,$$

kus:

ECL_T – ajaperioodi T (12 kuud või eluea) ECL, leitakse iga stsenaariumi kohta ($ECL_{baas}, ECL_{pos}, ECL_{neg}$);

PD_t – maksejõuetuse tõenäosus kuu t puhul, leitakse igale stsenaariumile;

LGD_t – oodatav kahjumäär kuu t puhul, leitakse igale stsenaariumile;

EAD_t – laenujääk kuu t seisuga;

d_t – diskontomäär;

$p_{baas}, p_{pos}, p_{neg}$ – vastava stsenaariumi tõenäosused.

Fond järgib krediidiriski juhtimisel õigusaktides ja Fondi tingimustes välja toodud piiranguid. Järgitavateks piiranguteks on:

- Fondi võlakirjakontsentratsioon ühe emitendi kohta sõltub emitendi tüübist: vastavate keskvalitsuste või rahvusvaheliste organisatsioonide poolt emiteeritud võlakirjadesse maksimaalselt 35% Fondi vara väärtusest; muude emitentide puhul 10% Fondi vara väärtusest;
- Fond võib hoiustada ühe krediidiasutuse hoiustesse maksimaalselt 20% Fondi vara väärtusest.

Tabelis on välja toodud Fondi maksimaalne avatus krediidiriskile, lähtuvalt instrumentide bilansilistest väärtustest. Fondis ei ole ühtegi võlakirja, mis oleks ületähtaegne oma põhiosa või intressimaksetega. Fond ei ole pantinud oma finantsvara.

	31.12.2019	31.12.2018
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoiused	7 454 205	8 084 424
Viitlaekumised	38 748	49 065
Võlakirjad õiglasest väärtusest muutuva läbi tulude ja kulude aruande	43 538 833	46 310 790
Võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses	5 453 118	4 906 907
Kokku	56 484 904	59 351 186

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastavate finantsvarade (võlakirjad ja tähtajalised hoiused) jaotus sisemise reitingu järgi koos oodatava krediirikahjuga. 31.12.2019 seisuga omavad kõik sellised finantsvarad investeerimisjärgu reitingut (<9) ning kuuluvad allahindlusfaasi 1.

31.12.2019	Reiting	Turuväärtus	12 kuu ECL	Kokku
madal krediidirisk	4	0	0	0
madal krediidirisk	5	5 453 118	0	5 453 118
madal krediidirisk	6	0	0	0
keskmine krediidirisk	7	4 113 727	0	4 113 727
keskmine krediidirisk	8	0	-8 073	-8 073
kõrgendatud krediidirisk	9	0	0	0
Kokku		9 566 845	-8 073	9 558 772

31.12.2018	Reiting	Turuväärtus	12 kuu ECL	Kokku
madal krediidirisk	4	0	0	0
madal krediidirisk	5	0	0	0
madal krediidirisk	6	4 906 907	0	4 906 907
keskmine krediidirisk	7	0	0	0
keskmine krediidirisk	8	4 090 752	-9 856	4 080 893
kõrgendatud krediidirisk	9	0	0	0
Kokku		8 997 659	-9 856	8 987 800

Standard & Poor's / Moody's reitingute lõikes jagunevad Fondi investeringud börsil noteeritud võlakirjadesse:

	31.12.2019	31.12.2018
AAA / Aaa	5.47%	5.22%
AA+ / Aa1	1.64%	1.55%
AA / Aa2	6.44%	8.51%
AA- / Aa3	12.84%	12.41%
A+ / A1	8.40%	13.05%
A / A2	11.79%	13.35%
A- / A3	10.90%	12.72%
BBB+ / Baa1	16.12%	9.20%
BBB / Baa2	12.84%	9.98%
BBB- / Baa3	3.93%	4.22%
Reitinguta	9.63%	9.79%
Kokku	100.00%	100.00%

Raha ja deposiitide krediidirisk on marginaalne. Nõudmiseni kontol olev raha asub depoopangas, mille krediidireiting on A+ (Standard&Poor's) ning deposiitide sõlmimisel oleme lähtunud eelkõige vastaspoolte usaldusväarsusest (Moody'se krediidireiting Ba2 ja NR).

3.4 Riski kontsentratsioon

Riski kontsentratsioon on liigne sõltuvus ühest konkreetsest mõjurist. Kontsentratsiooniriski vähendamiseks hajutatakse Fondi investeringuid erinevate piirkondade ja sektorite vahel.

Regioonide lõikes jagunevad Fondi finantsvarad järgnevalt:

	31.12.2019	31.12.2018
Baltikum	39.36%	40.37%
Euroopa	36.75%	32.84%
Euroopa arenevad turud	4.07%	9.13%
Põhja-Ameerika	13.60%	11.59%
Aasia arenevad turud	0.29%	0.48%
Lähis-Ida	1.18%	1.08%
Vaikse ookeani piirkond	4.75%	4.51%
Kokku	100.00%	100.00%

Sektorite lõikes jagunevad Fondi finantsvarad järgnevalt:

	31.12.2019	31.12.2018
Raha ja raha ekvivalendid	13.22%	13.65%
Kestvuskaubad	6.17%	5.86%
Energia	3.38%	3.22%
Finantssektor	49.43%	41.82%
Valitsus	9.96%	17.19%
Tervishoid	2.69%	2.62%
Tööstussektor	1.77%	1.69%
Informatsioonitehnoloogia	2.37%	2.26%
Materjalid	0%	2.08%
Telekommunikatsiooniteenused	2.96%	1.52%
Kommunaalteenused	8.04%	8.09%
Kokku	100.00%	100.00%

Lisa 4 Kapitali juhtimine

Fondi kapital koosneb tema netovaradest (vt lähemalt Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne) ehk Fondi osakute emiteerimisest saadud rahast ja Fondi kasumist. Fondi kapital muutub regulaarselt tulenevalt uute osakute emiteerimisest ning kolm korda aastas on Fondi osakuomanikel võimalus fonde vahetada ja Fondist väljuda. Fondijuht monitorib oodatavaid raha sisse ja väljavooge eesmärgiga tagada piisav likviidsuspuhver osakute lunastuseks (vt ka lisa 3.2).

Lisa 5 Finantsvarade ja –kohustuste õiglase väärtus

Fondi finantsvarade ja –kohustuste bilansiline väärtus vastab valdavalt nende õiglasele väärtusele, arvestades kasutatavate hindamistehnikate erisusi. Õiglasel väärtusel mõõdetavate varade hierarhiast tulenevalt kasutatavast hindamistehnikast annab ülevaate järgnev tabel:

31.12.2019	1. tase	2. tase	3. tase	Kokku
Võlakirjad	43 538 833	0	0	43 538 833
Finantsvarad kokku	43 538 833	0	0	43 538 833

31.12.2018	1. tase	2. tase	3. tase	Kokku
Võlakirjad	46 310 790	0	0	46 310 790
Finantsvarad kokku	46 310 790	0	0	46 310 790

Fond kajastab kauplemiseks hoitavaid finantsvarasid õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande. Raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoised ning noteerimata võlakirjad, mis ei ole aktiivsel turul kaubeldavad, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Fond kategoriseerib finantsinvesteeringud sõltuvalt nende ümberhindlusest kolmele eri tasemele:

1. tase – finantsinvesteeringud, mida hinnatakse börsil või muul aktiivsel turul noteeritud hinnas
2. tase – finantsinstrumendid, mida hinnatakse hindamistehnikatega, mis põhinevad jälgitavatel sisenditel (sarnaste tehingute kursid ja intressikõverad)
3. tase – finantsinstrumendid, mille ümberhindluseks kasutatavad hindamistehnikad põhinevad mittejälgitavatel sisenditel (näiteks diskonteeritud rahavoogude meetod)

Aktiivsel turul kaubeldavate väärtpaperite väärtuseks loetakse viimane teadaolev sulgemishind reguleeritud turul, mis enamikel juhtudel langeb ostu- ja müüginoteeringu vahele. Fondivalitseja juhtkonna hinnangul ei erine korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade õiglase väärtus oluliselt nende bilansilisest väärtusest, kuna finantsvarad on lühiajalised (raha ja raha ekvivalendid, kuni 12-kuulised tähtajalised hoised ning viitlaekumised) või investeeringud on soetatud bilansipäeva lähedal ja turutingimustel (noteerimata võlakirjad).

Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne

tegevuse algus: juuni 2002 a.

	Fondi puhasväärtus	Osaku puhasväärtus		Fondi puhasväärtus	Osaku puhasväärtus
31.12.2002	348 920	0.66149	31.12.2011	7 308 930	1.07915
31.12.2003	519 385	0.69722	31.12.2012	32 848 606	1.17823
31.12.2004	737 513	0.72987	31.12.2013	41 741 038	1.18690
31.12.2005	1 112 619	0.76383	31.12.2014	50 360 371	1.24497
31.12.2006	1 470 253	0.80296	31.12.2015	52 876 025	1.25746
31.12.2007	1 888 214	0.81390	31.12.2016	58 343 266	1.28395
31.12.2008	1 971 696	0.80773	31.12.2017	64 216 822	1.27623
31.12.2009	2 601 661	1.00727	31.12.2018	59 316 705	1.27684
31.12.2010	3 227 006	1.07534	31.12.2019	56 452 772	1.29363

Lisa 7 Viitlaekumised

Viitlaekumistena on kajastatud laekumata raha osakute lunastamisest summas 38 748 eurot. Seisuga 31.12.2018 oli viitlaekumistena kajastatud laekumata raha osakute lunastamisest summas 49 017 eurot ja laekumata intresside nõue summas 48 eurot.

Lisa 8 Seotud osapooled

Seotud osapoolteks käesoleva aruande mõistes loetakse fondivalitsejat AS LHV Varahaldus ning teisi fondivalitseja poolt valitsetavaid investeerimis- ja pensionifonde ning fondivalitsejaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvaid ettevõtteid. LHV Pensionifond S maksab igakuiselt valitsemistasu fondivalitsejale. 2019. aastal moodustasid tasud kokku 383 478 eurot, võlgnevus bilansipäeva seisuga on 32 132 eurot. 2018. aastal moodustasid tasud kokku 420 600 eurot, võlgnevus 31.12.2018 seisuga oli 34 481 eurot. Fondivalitseja poolt valitsetavate teiste fondidega tehtud tehingud on olnud turutingimustel ning vahendustasusid nende tehingute eest ei ole võetud ega makstud.

2019. a ja 2018. a tehingutasud LHV Pangale on avalikustatud „Tehingu- ja vahendustasude aruandes“.

Lisa 9 Bilansipäevajärgsed sündmused

Käesolev Eesti valitsuskoosseis soovib muuta kohustuslikku II pensionisammast vabatahtlikuks, andes inimestele võimaluse kätte saada kogu II pensionisambasse kogutud raha (nii inimese enda panustatud 2% kui riigi poolt sotsiaalmaksu arvelt lisatud 4%) enne pensioniiga tingimusel, et saadud raha pealt tasutakse 20% tulumaksu ning järgmised 10 aastat liiguks inimese 4%line sotsiaalmaksu makse riikliku ehk I sambasse. Riigikogus võeti vastav pensionireformi otsus vastu 29.01.2020, kuid president jättis selle 07.02.2020 välja kuulutamata, viidates võimalikele mitmetele riivetele Eesti Vabariigi põhiseadusega. Pensionireformi eelnõu saadeti sisuliste muudatusteta märtsi alguses teistkordselt presidendile, kes otsustas 20. märtsil taaskord seaduse jätta välja kuulutamata ja saatis selle Riigikohtusse otsustamisele. Seega on võimaliku pensionireformi mõju ulatust keeruline hinnata. 2019. aasta septembris viis fondivalitseja läbi fondi investeringute likviidsuse stressitestimise – testimise läbiviimise hetkel oli fondis likviidsed vahendeid piisavas ulatuses, et vajadusel täita kõik lunastusorderid ühe kuu jooksul täies mahus ka siis, kui fondist liiguks välja üle 50% rahast.

Bilansipäeva järgselt mõjutab fondide tegevust ja majandust laiemalt nii Eestis kui ka kõikjal mujal maailmas Covid-19 koroonaviirus ning sellega paratamatult kaasnevad piirangud ettevõtete majanduslikule tegevusele. LHV Varahaldus fondivalitsejana on suuteline kõikide tegevuste järjepidevust tagama ka kriisilukorras, kus kas enamik või kõik ametikohad töötavad kodukontorist.

Küll aga on 12 märtsil välja kuulutatud ning vähemasti mai alguseni kestev eriolukord rohkemal või vähemal määranud mõjutanud pea kõiki kohalikke ja naaberriikide ettevõtteid, sealhulgas ka LHV Varahalduse pensionifondide poolt hallatavaid börsiväliseid varasid. LHV Varahaldus on ka alternatiivsete varade puhul hoidnud investeringute tegemisel pigem konservatiivset joont. Kõik kinnisvarainvesteeringud on tehtud võlga kaasamata, võlakirjainvesteeringud tehtud tugeva tagatisstruktuuriga ettevõtete vastu, kellel mitmeid alternatiivseid tuluvallikaid. Potentsiaalne negatiivne mõju esialgu eeldatud tootlusele lühiajalises perspektiivis on loomulikult olemas, kuid kõikide investeringute puhul eeldame, et pikemas plaanis on nad jätkusuutlikud ja eeldatud tootlusega.

Suuremad USA ja Euroopa aktsiaturud on langenud veebruaris saavutatud turutipust enam kui kolmandiku võrra. Kuivõrd LHV Varahalduse aktiivselt juhitud fondid olid ka enne koroonaviiruse laialdasemat levikut aktsiaturgude osas ettevaatlikud, on ka negatiivne mõju võrreldes teiste turuosalistega olnud oluliselt väiksem. Bilansipäeva järgselt märtsi kuus pärast turgude järsku langust on Aktiivselt juhitud fondid L ja XL võrreldes bilansipäevaga võtnud oluliselt aktiivsema hoiaku ka avalikesse turgudesse investeerimisel.

Fondi puhasväärtuse võrdlus:

	Fondi puhasväärtus	Osaku puhasväärtus
31.12.2019	56 452 772	1.29363
26.03.2020	54 182 475	1.27648

Tehingu- ja vahendustasude aruanne

Depoopanga real kajastatakse nii tehingute teostamisega seotud tasusid kui ka vahendustasusid.

2019	Tehingute arv	Tehingute maht	Makstud tehingu- ja vahendustasud	Tasu % makstud tasudest
Reguleeritud turgudel kaubeldavad väärtpaberid:				
AS SEB Pank	9	3 257 021	91	9.02%
AS LHV Pank	45	17 378 835	920	90.98%
Reguleeritud turgudel mittekaubeldavad väärtpaberid:				
Ilma maaklerita	12	19 366 951	0	0.00%
Kokku	66	40 002 447	1 011	100.00%

Aruandeperioodil on makstud väärtpaberitehingu tasu summas 920 EUR AS-le LHV Pank.

2018	Tehingute arv	Tehingute maht	Makstud tehingu- ja vahendustasud	Tasu % makstud tasudest
Reguleeritud turgudel kaubeldavad väärtpaberid:				
AS SEB Pank	2	1 493 159	14	2.47%
AS LHV Pank	27	21 244 192	540	94.04%
Reguleeritud turgudel mittekaubeldavad väärtpaberid:				
AS LHV Pank	1	100 150	20	3.48%
Ilma maaklerita	1	604 803	0	0.00%
Kokku	31	23 442 304	574	100.00%

Aruandeperioodil on makstud väärtpaberitehingu tasu summas 560 EUR AS-le LHV Pank.

Fondi investeringute aruanne seisuga 31.12.2019

(eurodes)

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Tootlus aegumiseni	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2019 **	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhastusest
1. Väärtpaberid							48 812 535	48 991 951	86.78%		
Võlakirjad							48 812 535	48 991 951	86.78%		
Eesti Energia 2.384% 22/09/23	BBB-	S&P	Eesti	XS1292352843	EUR	0.77%	1 007.84	100 784	1 065.51	106 551	0.19%
Luminor 1.5% 18/10/21	Baa2	Moody's	Eesti	XS1894121695	EUR	0.75%	997.09	2 489 729	1 016.31	2 537 733	4.50%
Riigi Kinnisvara 1.61% 09/06/27 ²	NR	-	Eesti	EE3300111236	EUR	1.61%	100 284.64	2 406 831	100 004.47	2 400 107	4.25%
Transpordi Varahaldus 2.85% 18/04/25 ²	NR	-	Eesti	EE3300111160	EUR	2.85%	750.00	2 199 000	754.39	2 211 882	3.92%
Banco Santander 4.625% 04/05/27	Aa1	Moody's	Hispaania	ES0413900160	EUR	0.03%	139 180.79	139 181	136 718.42	136 718	0.24%
Banco Santander 3.875% 06/02/26	Aa1	Moody's	Hispaania	ES0413900129	EUR	-0.03%	87 484.59	349 938	127 366.19	509 465	0.90%
Banco Santander 1.375% 14/12/22	A	Fitch	Hispaania	XS1330948818	EUR	0.01%	105 501.19	527 506	104 084.87	520 424	0.92%
BMW Finance 2% 04/09/20	A1	Moody's	Holland	XS0968316256	EUR	-0.28%	1 067.33	1 440 889	1 021.97	1 379 657	2.44%
VW 0.5% 30/03/21	BBB+	Fitch	Holland	XS1586555606	EUR	0.00%	100 700.16	604 201	101 001.05	606 006	1.07%
Allianz 07/12/20	AA-	Fitch	Holland	DE000A19S4T0	EUR	-0.33%	101 250.74	1 518 761	100 413.42	1 506 201	2.67%
Vonovia Finance 22/12/22	BBB+	S&P	Holland	DE000A19X793	EUR	0.02%	99 968.66	299 906	100 099.30	300 298	0.53%
Daimler Intl Finance 0 11/05/2022	A3	Moody's	Holland	DE000A19HBM3	EUR	0.06%	100 601.33	1 509 020	99 857.00	1 497 855	2.65%
DT 03/04/20	BBB+	Fitch	Holland	XS1382791892	EUR	-0.28%	1 006.04	905 438	1 000.74	900 666	1.60%
STEDIN 0 10/24/22	A-	S&P	Holland	XS1705553417	EUR	0.03%	999.26	675 499	999.15	675 425	1.20%
IPIC GMTN 5.875% 14/03/21	AA	Fitch	Kaimanisaared	XS0605559821	EUR	-0.10%	1 249.34	999 472	1 118.78	895 025	1.59%
Qatar 4.5% 20/01/22	AA-	S&P	Katar	XS0615236006	USD	2.06%	1 027.14	620 800	951.35	665 947	1.18%
Siauliu Bankas 23/12/29	Baa1	Moody's	Leedu	LT0000404287	EUR	6.15%	10 000.00	840 000	10 013.44	841 129	1.49%
Lithuania 3.4% 03/10/20	A-	Fitch	Leedu	LT0000607087	EUR	-0.12%	0.01	784 574	0.01	725 416	1.28%
Lithuania 5.5% 17/05/22	A-	Fitch	Leedu	LT0000610057	EUR	0.04%	0.01	465 550	0.01	430 275	0.76%
Lithuania 4.1% 28/02/23	A	S&P	Leedu	LT0000610065	EUR	0.05%	0.01	454 399	0.01	456 540	0.81%
Korea Republic 4.25% 07/12/21	AA	S&P	Lõuna-Korea	XS0277265269	EUR	-0.16%	1 215.55	182 332	1 088.29	163 243	0.29%
ALTUMG 1.3% 07/03/25	Baa1	Moody's	Läti	LV0000880037	EUR	0.75%	1 010.36	1 366 011	1 038.38	1 403 890	2.49%
ALTUMG 1.3% 17/10/24	Baa1	Moody's	Läti	LV0000802353	EUR	0.50%	995.56	901 974	1 040.66	942 841	1.67%
Latvenergo 1.9% 10/06/22	Baa2	Moody's	Läti	LV0000801777	EUR	0.36%	1 021.62	2 564 271	1 048.13	2 630 807	4.66%
Latvia 0.375% 27/01/22	A-	Fitch	Läti	LV0000570141	EUR	0.01%	1 004.69	73 342	1 010.98	73 802	0.13%
PKO Bank 0.75% 25/07/21	A3	Moody's	Poola	XS1650147660	EUR	0.07%	997.96	473 034	1 013.88	480 578	0.85%

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Tootlus aegumiseni	Keskmine soetushind valuutas	Soetus-maksumus kokku EUR	Ühiku turuhind 31.12.2019 valuutas**	Turväärtus EUR	Osakaal fondi varade puhastväärtusest
BNP Paribas 2.875% 24/10/22	AA-	Fitch	Prantsusmaa	XS0847433561	EUR	-0.03%	1 090.87	556 342	1 087.15	554 447	0.98%
Orange 3.875% 14/01/21	Baa1	Moody's	Prantsusmaa	XS0563306314	EUR	-0.23%	53 860.24	161 581	54 000.18	162 001	0.29%
Orange 0.5% 15/01/22	BBB+	Fitch	Prantsusmaa	FR0013396496	EUR	-0.04%	100 838.32	605 030	101 580.45	609 483	1.08%
SANOFI 1.875% 04/09/20	A+	Fitch	Prantsusmaa	FR0011560333	EUR	0.79%	107 461.26	1 611 919	101 336.51	1 520 048	2.69%
France Government 2.25% 25/10/22	Aa2	Moody's	Prantsusmaa	FR0011337880	EUR	-0.56%	1.12	1 332 415	1.08	1 289 971	2.29%
GECINA 30/06/22	A-	S&P	Prantsusmaa	FR0013266343	EUR	-0.12%	100 009.25	600 055	100 310.00	601 860	1.07%
TOTAL 03/19/20	Aa3	Moody's	Prantsusmaa	XS1139316555	EUR	-0.32%	100 831.11	1 814 960	100 066.00	1 801 188	3.19%
Investor 4.5% 12/05/23	Aa3	Moody's	Rootsi	XS0625859516	EUR	-0.06%	1 242.74	1 854 169	1 182.09	1 763 675	3.12%
Romania 2.875% 28/10/24	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS1129788524	EUR	0.38%	991.64	1 477 549	1 124.03	1 674 801	2.97%
Romania 2.75% 29/10/25	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS1312891549	EUR	0.64%	1 043.46	133 563	1 124.98	143 998	0.26%
SAP 01/04/20	A2	Moody's	Saksamaa	DE000A14KJE8	EUR	-0.28%	1 008.12	1 008 120	1 000.69	1 000 690	1.77%
Temasek 0.5% 01/03/22	Aaa	Moody's	Singapur	XS1373130902	EUR	-0.15%	1 006.82	2 649 957	1 018.31	2 680 183	4.75%
Fortum 4% 24/05/21	BBB	Fitch	Soome	XS0629937409	EUR	-0.04%	1 114.20	1 158 772	1 080.66	1 123 890	1.99%
Neste Oil 2.125% 17/03/22	NR	-	Soome	FI000148671	EUR	0.41%	102 468.29	102 468	105 434.94	105 435	0.19%
Sampo 3.375% 23/05/49	Baa1	Moody's	Soome	XS1995716211	EUR	3.61%	1 005.07	848 278	1 141.72	963 613	1.71%
China Development Bank 01/06/21	A+	S&P	Šveits	XS1422314689	EUR	0.01%	1 008.47	165 390	1 009.94	165 630	0.29%
China Development Bank 0.375% 16/11/21	A1	Moody's	Šveits	XS1711173218	EUR	0.07%	1 001.90	1 044 981	1 006.15	1 049 416	1.86%
Apple 1% 10/11/22	Aa1	Moody's	USA	XS1135334800	EUR	-0.19%	1 008.70	151 305	1 035.48	155 322	0.28%
Berkshire Hathaway 0.25% 17/01/21	AA	S&P	USA	XS1548792420	EUR	-0.22%	1 008.13	806 505	1 007.26	805 811	1.43%
IBM 1.875% 06/11/20	A2	Moody's	USA	XS0991090175	EUR	-0.30%	1 084.93	195 288	1 021.30	183 834	0.33%
JP Morgan 1.375% 16/09/21	A2	Moody's	USA	XS1110449458	EUR	-0.20%	1 031.32	268 143	1 031.07	268 079	0.47%
Bank of America 04/05/23	A2	Moody's	USA	XS1602557495	EUR	0.14%	1 010.05	537 346	1 008.72	536 640	0.95%
Bank of America 07/02/22	A2	Moody's	USA	XS1560862580	EUR	0.15%	1 001.56	582 907	1 005.74	585 338	1.04%
Goldman Sachs 29/05/20	BBB+	S&P	USA	XS1240146891	EUR	-0.26%	1 001.74	583 010	1 002.55	583 482	1.03%
JP Morgan Chase And Co 27/01/20	A2	Moody's	USA	XS1174472511	EUR	-0.40%	1 005.49	1 230 725	1 000.63	1 224 771	2.17%
Morgan Stanley 21/05/21	BBB+	S&P	USA	XS1824289901	EUR	-0.06%	993.66	578 312	1 000.84	582 489	1.03%
UPS 15/07/20	A2	Moody's	USA	XS1323463056	EUR	-0.30%	1 010.60	1 010 596	1 001.71	1 001 706	1.77%
Wells Fargo And Company 26/04/21	A-	S&P	USA	XS1400169428	EUR	-0.26%	1 002.28	544 240	1 006.70	546 640	0.97%
Wells Fargo And Company 31/01/22	A-	S&P	USA	XS1558022866	EUR	-0.06%	994.05	306 167	1 003.34	309 029	0.55%

Krediidasutuse nimi	Hoiuse liik	Päritoluriik	Reiting	Reitinguagentuur*	Algus-kuupäev	Alusvara nimetus	Intress	Löpp-tähtaeg	Hoiustatud summa	Turuväärtus EUR	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
2. Hoiused										7 454 205	13.20%
Arvelduskontod											
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		EUR			3 348 551	3 348 551	5.93%
Tähtajalised hoiused											
Coop Pank	Tähtajaline hoius	Eesti	NR		07.02.2019	EUR	0.61%	06.02.2020	2 598 604	2 598 604	4.60%
Bigbank	Tähtajaline hoius	Eesti	NR		11.04.2019	EUR	0.50%	11.03.2020	1 515 123	1 515 123	2.68%
Tähtajaliste hoiuste oodatav krediidikahju										- 8 073	- 0.01%
3. Muud varad										38 748	0.07%
Muud nõuded										38 748	0.07%
VARAD KOKKU										56 484 904	100.06%
Fondi kohustused										- 32 132	- 0.06%
FONDI VARADE PUHASVÄÄRTUS										56 452 772	100.00%

* Lühendatud reitinguagentuuride täisnimed on Moody's Investor Service, Standard&Poor's Corporation ja Fitch IBCA.

** Ühiku turuhind sisaldab selleks kuupäevaks kogunenud intressi.

¹ Reguleeritud turul mittekaubeldavad võlaväärtpaberid.

Reguleeritud turul mittekaubeldavate finantsvarade väärtuse hindamiseks kasutab AS LHV Varahaldus vastavalt veebilehel lhv.ee avalikustatud eeskirjale „LHV Varahalduse investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise sisemised protseduurireeglid“ aktiivse turu kõrgeimat ostunoteeringut hindamispäeva seisuga (last bid-price), mis saadakse infotarnija (Bloomberg) vahendusel.

Fondi investeringute aruanne seisuga 31.12.2018

(eurodes)

Emitent/väärtpaperi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Tootlus aegumiseni	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2018 **	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhastväärtusest
1. Väärtpaberid								51 812 491	51 217 697	86.35%	
Võlakirjad								51 812 491	51 217 697	86.35%	
Eesti Energia 2.384% 22/09/23	Baa3	Moody's	Eesti	XS1292352843	EUR	1.63%	1 007.84	100 784	1 040.53	104 053	0.18%
Luminor 1.5% 18/10/21	Baa2	Moody's	Eesti	XS1894121695	EUR	1.72%	997.09	2 489 729	997.09	2 489 737	4.20%
Riigi Kinnisvara 1.61% 09/06/27 ²	NR	-	Eesti	EE3300111236	EUR	1.61%	100 284.64	2 406 831	100 004.47	2 400 107	4.05%
Transpordi Varahaldus 2.85% 18/04/25 ²	NR	-	Eesti	EE3300111160	EUR	2.85%	850.00	2 492 200	854.98	2 506 800	4.23%
China Development Bank 2.625% 24/01/22	A+	S&P	Hiina	XS1553211134	USD	3.48%	873.01	120 841	861.81	113 759	0.19%
Banco Santander 4.625% 04/05/27	Aa1	Moody's	Hispaania	ES0413900160	EUR	0.81%	139 180.79	139 181	133 724.77	133 725	0.23%
Banco Santander 3.875% 06/02/26	Aa1	Moody's	Hispaania	ES0413900129	EUR	0.62%	87 484.59	349 938	126 062.19	504 249	0.85%
BMW Finance 2% 04/09/20	A1	Moody's	Holland	XS0968316256	EUR	0.09%	1 067.33	1 440 889	1 038.37	1 401 794	2.36%
Allianz 07/12/20	AA	Fitch	Holland	DE000A19S4T0	EUR	-0.15%	101 250.74	1 518 761	100 660.27	1 509 904	2.55%
Vonovia Finance 22/12/22	BBB+	S&P	Holland	DE000A19X793	EUR	0.54%	99 968.66	299 906	98 419.50	295 259	0.50%
Daimler Intl Finance 0 11/05/2022	A2	Moody's	Holland	DE000A19HBM3	EUR	0.47%	100 601.33	1 509 020	98 416.00	1 476 240	2.49%
DT 03/04/20	BBB+	Fitch	Holland	XS1382791892	EUR	0.05%	1 006.04	905 438	999.91	899 920	1.52%
STEDIN 0 10/24/22	A-	S&P	Holland	XS1705553417	EUR	0.24%	999.26	675 499	990.77	669 761	1.13%
Volkswagen 30/03/19	BBB+	S&P	Holland	XS1586555515	EUR	0.04%	100 165.86	600 995	100 000.34	600 000	1.01%
IPIC GMTN 5.875% 14/03/21	Aa2	Moody's	Kaimanisaared	XS0605559821	EUR	0.10%	1 249.34	999 472	1 173.87	939 096	1.58%
Amber Circle 3.25% 04/12/22	A+	S&P	Kaimanisaared	XS0860855344	USD	3.78%	884.23	1 786 589	858.70	1 616 925	2.73%
Qatar 4.5% 20/01/22	AA-	S&P	Katar	XS0615236006	USD	3.46%	1 007.76	620 800	917.03	641 921	1.08%
LIEENE 1.875% 10/07/28	BBB+	S&P	Leedu	XS1853999313	EUR	2.05%	982.91	901 330	993.94	911 441	1.54%
Lietuvos Energija 2% 14/07/27	BBB+	S&P	Leedu	XS1646530565	EUR	1.94%	982.86	474 723	1 014.32	489 914	0.83%
Lithuania 3.4% 03/10/20	A-	Fitch	Leedu	LT0000607087	EUR	0.05%	0.01	784 574	0.01	747 895	1.26%
Lithuania 2.1% 06/11/24	A-	Fitch	Leedu	LT1000610014	EUR	0.74%	107.30	919 852	108.07	926 508	1.56%
Lithuania 5.5% 17/05/22	A-	Fitch	Leedu	LT0000610057	EUR	0.32%	0.01	465 550	0.01	446 487	0.75%
Lithuania 3.375% 22/01/24	A	S&P	Leedu	XS1020300288	EUR	0.22%	1 160.72	146 251	1 190.47	149 999	0.25%
Lithuania 4.1% 28/02/23	A	S&P	Leedu	LT0000610065	EUR	0.42%	0.01	454 399	0.01	465 795	0.79%
Korea Republic 4.25% 07/12/21	AA	S&P	Lõuna-Korea	XS0277265269	EUR	0.00%	1 215.55	182 332	1 127.55	169 133	0.29%
ALTUMG 1.3% 07/03/25	Baa1	Moody's	Läti	LV0000880037	EUR	1.27%	994.67	591 828	1 012.65	602 526	1.02%

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Tootlus aegumiseni	Keskmine soetushind valuutas	Soetus-maksumus kokku EUR	Ühiku turuhind 31.12.2018 valuutas**	Turväärtus EUR	Osakaal fondi varade puhastväärtusest
ALTUMG 1.3% 17/10/24	Baa1	Moody's	Läti	LV0000802353	EUR	1.21%	995.56	901 974	1 007.67	912 950	1.54%
Latvenergo 1.9% 10/06/22	Baa2	Moody's	Läti	LV0000801777	EUR	0.90%	1 021.62	2 564 271	1 044.25	2 621 065	4.42%
Latvia 0.375% 27/01/22	A	S&P	Läti	LV0000570141	EUR	0.40%	1 004.69	73 342	1 002.71	73 198	0.12%
PKO Bank 0.75% 25/07/21	A3	Moody's	Poola	XS1650147660	EUR	0.67%	997.96	473 034	1 005.21	476 468	0.80%
SANOFI 1.875% 04/09/20	A1	Moody's	Prantsusmaa	FR0011560333	EUR	0.20%	1 074 612.26	1 611 919	103 410.16	1 551 153	2.62%
France Government 2.25% 25/10/22	Aa2	Moody's	Prantsusmaa	FR0011337880	EUR	-0.24%	1.12	1 668 318	1.10	1 638 255	2.76%
GECINA 30/06/22	A-	S&P	Prantsusmaa	FR0013266343	EUR	0.53%	100 009.25	600 055	98 397.59	590 382	1.00%
TOTAL 03/19/20	Aa3	Moody's	Prantsusmaa	XS1139316555	EUR	-0.18%	100 831.11	1 814 960	100 219.00	1 803 942	3.04%
Investor 4.5% 12/05/23	Aa3	Moody's	Rootsi	XS0625859516	EUR	0.51%	1 239.54	2 097 294	1 200.38	2 031 036	3.42%
PKO Bank 2.324% 23/01/19	A3	Moody's	Rootsi	XS1019818787	EUR	1.19%	1 014.64	1 217 564	1 022.51	1 227 007	2.07%
Romania 4.875% 07/11/19	BBB-	S&P	Rumeenia	XS0852474336	EUR	-0.25%	1 166.16	316 028	1 050.96	284 811	0.48%
Romania 2.875% 28/10/24	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS1129788524	EUR	1.22%	991.64	1 477 549	1 097.54	1 635 336	2.76%
Romania 2.75% 29/10/25	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS1312891549	EUR	1.57%	1 043.46	133 563	1 080.25	138 272	0.23%
BASF 15/11/19	A	S&P	Saksamaa	XS1718416586	EUR	-0.22%	1 006.32	1 238 775	1 001.85	1 233 277	2.08%
SAP 01/04/20	A2	Moody's	Saksamaa	DE000A14KJE8	EUR	-0.10%	1 008.12	1 008 120	1 001.34	1 001 340	1.69%
Temasek 0.5% 01/03/22	Aaa	Moody's	Singapur	XS1373130902	EUR	0.11%	1 006.82	2 649 957	1 016.42	2 675 212	4.51%
Slovakia 3.375% 15/11/24	A+	S&P	Slovakkia	SK4120008871	EUR	0.20%	1.27	1 068 931	1.19	998 077	1.68%
Neste Oil 2.125% 17/03/22	NR	-	Soome	FI4000148671	EUR	0.83%	102 468.29	102 468	105 753.53	105 754	0.18%
Abbey National Treasury 2% 14/01/19	A	Fitch	Suurbritannia	XS1014539289	EUR	1.19%	1 003.76	795 979	1 019.49	808 458	1.36%
Czech Republic 4.125% 18/03/20	AA-	Fitch	Tšehhi Vabariik	XS0215153296	EUR	-0.40%	1 208.50	936 586	1 087.55	842 850	1.42%
Czech Republic 3.875% 24/05/22	AA-	Fitch	Tšehhi Vabariik	XS0750894577	EUR	0.04%	1 252.35	1 127 114	1 153.46	1 038 116	1.75%
Apple 1% 10/11/22	Aa1	Moody's	USA	XS1135334800	EUR	0.12%	1 008.70	151 305	1 035.27	155 290	0.26%
Berkshire Hathaway 0.25% 17/01/21	AA	S&P	USA	XS1548792420	EUR	0.08%	1 009.49	100 949	1 005.80	100 580	0.17%
IBM 1.875% 06/11/20	A	Fitch	USA	XS0991090175	EUR	0.04%	1 084.93	195 288	1 036.86	186 634	0.31%
JP Morgan Chase 2.295% 15/08/21	A2	Moody's	USA	US46623EKG34	USD	3.48%	867.54	1 565 764	855.27	1 441 979	2.43%
Wells Fargo 2.1% 26/07/21	A-	S&P	USA	US949746SA05	USD	3.65%	849.43	1 533 076	848.42	1 430 437	2.41%
UPS 15/07/20	A1	Moody's	USA	XS1323463056	EUR	-0.04%	1 010.60	1 010 596	1 002.87	1 002 870	1.69%

Krediidiasutuse nimi	Hoiuse liik	Päritoluriik	Reiting	Reitinguagentuur*	Algus-kuupäev	Alusvara nimetus	Intress	Lõpp-tähtaeg	Hoiustatud summa	Turuväärtus EUR	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
2. Hoised										8 084 424	13.63%
Arvelduskontod											
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		EUR			3 752 508	3 752 508	6.33%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		USD			251 023	251 023	0.42%
Tähtajalised hoised											
Coop Pank	Tähtajaline hoius	Eesti	NR		7.11.2018	EUR	0.25%	7.02.2019	2 583 796	2 583 796	4.36%
Bigbank	Tähtajaline hoius	Eesti	NR		11.05.2018	EUR	0.65%	11.04.2019	1 506 956	1 506 956	2.54%
Tähtajaliste hoiuste oodatav krediidikahju										- 9 859	- 0.02%
3. Muud varad										49 065	0.08%
Muud nõuded										49 017	0.08%
Laekumata intressid										48	0.00%
VARAD KOKKU										59 351 186	100.06%
Fondi kohustused										- 34 481	- 0.06%
FONDI VARADE PUHASVÄÄRTUS										59 316 705	100.00%

* Lühendatud reitinguagentuuride täisnimed on Moody's Investor Service, Standard&Poor's Corporation ja Fitch IBCA.

** Ühiku turuhind sisaldab selleks kuupäevaks kogunenud intressi.

¹ Reguleeritud turul mittekaubeldavad võlaväärtpaberid.

Reguleeritud turul mittekaubeldavate finantsvarade väärtuse hindamiseks kasutab AS LHV Varahaldus vastavalt veebilehel lhv.ee avalikustatud eeskirjale „LHV Varahalduse investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise sisemised protseduurireeglid“ aktiivse turu kõrgeimat ostunoteeringut hindamispäeva seisuga (last bid-price), mis saadakse infotarnija (Bloomberg) vahendusel.

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

LHV Pensionifond S osakuomanikele

Meie arvamus

Meie arvates kajastab aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt AS-i LHV Varahaldus (Fondivalitseja) poolt valitsetava LHV Pensionifond S (Fond) finantsseisundit seisuga 31. detsember 2019 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas investeerimisfondide seadusega.

Mida me auditeerisime

Meie poolt auditeeritud Fondi aastaaruanne sisaldab:

- raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab:
 - bilansi seisuga 31. detsember 2019;
 - tulude ja kulude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
 - Fondi puhasväärtuse muutumise aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
 - rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
 - raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad olulisi arvestuspõhimõtteid ja muud selgitavat infot;
- investeringute aruannet; ning
- tehingu- ja vahendustasude aruannet.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses Fondi aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Sõltumatus

Oleme Fondivalitsejast ja Fondist sõltumatud kooskõlas Rahvusvaheliste Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (IESBA koodeks) ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduses sätestatud eetikanõuetega. Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduse eetikanõuetele.

Muu informatsioon

Fondivalitseja juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet (kuid ei hõlma aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet).

Meie arvamus Fondi aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei avalda muu informatsiooni kohta kindlustandvat arvamust.

Fondi aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi Fondi aastaaruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud selle info oma aruandes välja tooma. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Fondivalitseja juhatuse ja nende, kelle ülesandeks on Fondi valitsemine, kohustused seoses Fondi aastaaruandega

Fondivalitseja juhatus vastutab Fondi aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas investeerimisfondide seadusega ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu Fondivalitseja juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta Fondi aastaaruande koostamist.

Fondi aastaaruande koostamisel on Fondivalitseja juhatus kohustatud hindama Fondi jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui Fondivalitseja juhatus kavatses Fondi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Fondi finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses Fondi aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas Fondi aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt Fondi aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et Fondi aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, väaresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;
- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Fondi sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning Fondivalitseja juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas Fondivalitseja juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Fondi jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infole, mis on selle kohta avalikustatud Fondi aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Fondi tegevuse jätkumise lõppemist;

- hindame Fondi aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas Fondi aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Fondi valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

AS PricewaterhouseCoopers

Verner Uibo
Vandeauditiitor, litsents nr 568

30. märts 2020
Tallinn, Eesti